

7.4.2006

VALTION IT -JOHTORYHMÄ

Osallistujat

Turunen, Juhani	alivaltiosihteeri	valtiovarainministeriö	Puheenjohtaja
Volanen, Risto	valtiosihteeri	valtioneuvoston kanslia	poissa
Viljanen, Ritva	kansliapäällikkö	sisäasiainministeriö	
Haukirauma, Heikki	tietohallintojohtaja	työministeriö	
Linna, Markku	kansliapäällikkö	opetusministeriö	poissa
Hautojärvi, Sirkka	kansliapäällikkö	ympäristöministeriö	
Soini, Kristiina	johtaja	Ilmatieteen laitos	
Koli, Markku	operaatiopäällikkö	Pääesikunta	poissa
Karjalainen, Jorma	ylivohtaja	valtiovarainministeriö	poissa
Honka, Leena	valtion IT -johtaja	valtiovarainministeriö	
Joustie, Heikki	finanssineuvos	valtiovarainministeriö	asiantuntija
Terho Arja	neuvotteleva virkamies	valtiovarainministeriö	sihteeri

Aika   Torstaina 6.4.2006 klo 14
Paikka   Valtioneuvoston linna, neuvotteluhuone Euro

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti jäsenet tervetulleiksi.
Esityslistalta sovittiin poistettavaksi kohta kuusi Valtionhallinnon IT- arkkitehtuuri, joka on vielä valmistelussa.

2 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.
Pöytäkirja löytyy osoitteesta:
http://www.hare.vn.fi/upload/Asiakirjat/11289/87639_ValtIT2006pk3_liitteinen.pdf

3 Tilannekatsaus, Leena Honka

Leena Honka kertoi talousohjaustyöryhmän raportin olevan lausunnoilla ja lähes kaikkien lausuntojen jo tulleen. Lausuntoja käsitellään seuraavassa kokouksessa.

IT- johtamisyksikössä on haastateltu pariakymmentä henkilöä valtionhallinnosta kärkihankkeiden projektipäälliköiden tehtäviin. Joillekin hankkeelle näyttäisi löytyvän asiaantuntevat henkilöt, toisille alueilla joudutaan hakemaan henkilöitä muilla keinoilla.

4 Valtionhallinnon IT- strategia, Arja Terho

Puheenjohtaja totesi IT- strategiaa esitellyn jo mm. Tietoyhteiskuntaohjelman ministeriryhmässä, VM:n johtoryhmässä ja kansliapäällikkökokouksessa.

Arja Terho esitteli strategiaan lausuntojen pohjalta tehtyjä muutoksia ja sitä, miten strategiaa muokataan periaatepäätökseksi.

Edellisessä johtoryhmän kokouksessa oli pohdittu kärkihankkeiden määrän vähentämistä. Valtion IT- toiminnan koordinaatioryhmä oli kuitenkin edellisen viikon kokouksessa pi-

id

tänyt tärkeänä, että kaikista kärkihankkeista käynnistetään esitutkimukset. Sovittiin, että esitutkimukset käynnistetään kaikista kärkihankkeista niin pian, kuin ne saadaan resursoitua. Tavoitteena on, että osa esitutkimuksista valmistuu tämän vuoden aikana toteuttamispäätöstä varten ja loput vuoden 2007 alkupuolella.

Päätettiin, että valtioneuvoston periaatepäätös valmistellaan strategian pohjalta ja hyväksytetään johtoryhmällä sähköpostikierroksella. Periaatepäätös esitellään HALKE:ssa 11.5.2006 ja viedään sen jälkeen valtioneuvoston yleisistuntoon.

Sovittiin, että strategiasta lähetetään johtoryhmän jäsenille esittelykalvosetti, jota johtoryhmän jäsenet voivat käyttää esitellessään strategiaa.

5 Tietohallintolaki, finanssineuvos Heikki Joustie

Heikki Joustie esitteli lainsäädäntötyöryhmän väliraporttia liitteenä olevin kalvoin. Työryhmä on hahmotellut kaksi erillistä etenemispolkua. Etenemisessä voidaan tukeutua joko julkisuuslain hyvää tiedonhallintatapaa määrittelevien pykälien antamaan toimivaltaan tai vaihtoehtoisesti voidaan alkuperäisen suunnitelman mukaan laatia oma erillinen, strategiaan pohjautuva valtionhallinnon tietohallintolaki. Julkisuuslaki nykymuodossaan antaa jo vahvan ohjausmahdollisuuden. Mikäli tehdään erillinen tietohallintolaki, joudutaan kumoamaan julkisuuslaissa olevia hyvän tiedonhallintatavan määritteleviä, muuttaman kuukauden voimassa olleita pykäläiä. Haaste on lähinnä säädöspoliittinen. Voimassa olevan perustuslain tulkinnan mukaan poikkihallinnollisesta ohjausvallasta on säädeltävä yksityiskohtaisesti.

Työryhmä toteaa väliraportissaan, että valtiovarainministeriö jatkaa työtä virkatyönä ja odottaa IT- strategian hyväksymistä valtioneuvoston periaatepäätökseksi.

Keskustelua:

Keskustelussa todettiin, että valtionhallinnon IT- strategiassa on vähän sellaisia asioita, joiden toimeenpanossa tarvitaan uutta lainsäädäntöä. Strategian ytimen todettiin olevan yhteisten rajapintojen noudattamisen, ja sen säätelyyn antaa jo julkisuuslaki toimivallan. Todettiin myös, että on tarkkaan harkittava, minkälaisia standardeja tulisi viedä asetuksiin, sillä standardeja tuottavat monenlaiset yhteenliittymät, eivätkä ne kaikki ole pitkäikäisiä.

Molemmissa vaihtoehdoissa on sitova ohjaus annettava valtioneuvoston asetuksina. Asetuksia tehdään sitä mukaa, kun tarvetta säätelyyn on. Käytännössä hyvä tilanne on, että informaatio-ohjauksella saavutetaan asetetut tavoitteet. Vaihtoehtojen merkittävimmän eron todettiin olevan viestinnällisen. Onko tietohallinnon ohjaus julkisuuslailla vaikeasti hallittavaa?

Todettiin käytännön töiden kannalta hankalaksi tilanteeksi esimerkiksi sellaisen, jossa useampi virasto tai hallinnonala rakentaa samaan toimintaa omia, erilaisia järjestelmiä. Nyt ei ole keinoa ajaa hankkeita yhteen. Tähän ongelmaan todettiin päästävän parhaiten käsiksi hankesalkun hallinnalla.

Johtoryhmä suositti Joustien esityksen pohjalta, että valmistelussa edettäisiin julkisuuslain pohjalta. Valtioneuvoston periaatepäätöksen johdanto-osaan sovittiin kirjoittavaksi kytkentä julkisuuslain hyvän tiedonhallinnan pykäliin ja asetuksenantomahdollisuuksiin konsernilinjauksissa. Kaikissa tiedotustilanteissa tulisi viitata tähän lakiin ja erityisesti hyvän tiedonhallintatavan käsitteeseen.

6 Muut asiat

Strategiasta tiedottaminen

Sovittiin, että 7.6.2006 klo 13 Helsingin yliopiston pienessä juhlasalissa järjestettävässä valtionhallinnon tietohallintopäivässä informoidaan IT- strategiasta. Tilaisuuteen sovittiin kutsuttavan laajasti hallinnon edustajia.

Kesällä ja alkusyksystä järjestetään kaikille hallinnonaloille tiedotus- ja keskustelutilaisuudet IT- strategian toimeenpanosta.

7 Seuraavat kokoukset

- 15.5. klo 14 ja
- 14.6. klo 14.

8 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti jäseniä hyvästä kokouksesta.

Juhani Turunen
puheenjohtaja

Arja Terho
sihteeri

Jakelu:

Osallistujat

Lakihankkeen muistio 3.4.06

VM/HKO
Heikki Joustie

HE-luonnos

- Lähtökohtana työn alla oleva IT-strategia
- Tiivis (13 §:ää) laki kattaa yhtenäistämisen keskeiset menettelytavat ja alueet sekä antaa valtuudet säätää valtioneuvoston asetuksella yksityiskohtaisesti tietojärjestelmien yhdenmukaisuudesta ja yhteentoimivuudesta.

Ryhmän työskentelystä

- VM asetti 23.11.-04
- Määräaika 31.12.-05, jatkettu 31.3.-06
- Edustettuina VNK, OM, SM, MMM ja VM
- Työ päättyi ”välimietintöön” per 3.4.2006
- Mietintöön sisältyy
  - alustava luonnos: HE laiksi valtion tietohallinnon yhtenäistämistä, sekä
  - vaihtoehtoinen lakiversio ja kaksi asetusluonnosta

Vaihtoehtoinen luonnosversio

- Pelkkänä pykäläluonnoksena esitetty vaihtoehto on rajatumpi ja lähtee siitä, että merkittävä osa yhteentoimivuuteen tähtäävästä säädöspohjasta sisältyy julkisuuslain hyvää tietohallintotapaa koskeviin säännöksiin
- Lain antama toimivalta kohdistuisi yleishallinnon tietojenkäsittelyyn

Muu asiaan liittyvä lainsäädäntö

- Julkisuuslaki – hyvä tietohallintotapa – sisältää jo nykyisellään ryhmässä verraten laajaksi arvioidun asetuksenantovaltuuden
- Tulo- ja menoarviolain eduskunnassa vireillä oleva muutosesitys antaa hankintoja koskevan laajan koordinoitotoimivallan

Säädöspoliittinen haaste

- Perustuslakia koskevien vallitsevien tulkintojen valossa koko hallintoa koskevasta ohjaustoimivallasta on säädettävä varsin yksityiskohtaisesti
- Mahdollisen uuden lain säätämisen yhteydessä on päällekkäisyyden välttämiseksi ilmeisesti kumottava osa vastikään annetuista hyvää tietohallintotapaa koskevista normeista julkisuuslaissa.

Työn jatko

- Jatkovalmistelu etenee strategiaprosessiin ja strategian toimeenpanosuunnitelmaan kytkettynä
- Erityinen pohdinnan kohde on se tarvitaanko uutta erillistä lakia vai voidaanko sitova ohjaus perustaa olemassa olevaan ja eduskunnassa käsiteltävään lakipohjaan